

Förnyad ansökan till utmärkelsen Skola för hållbar utveckling

SKOLA
FÖR HÅLLBAR
UTVECKLING

<https://www.skolverket.se/skolutveckling/inspiration-och-stod-i-arbetet/stod-i-arbetet/utmärkelsen-skola-for-hallbar-utveckling>

Ansökan med bilagor skickas in via e-post till:
skolverket@skolverket.se

Skolans namn: Hortlax Förskoleområde – Jävre förskola
Skolans verksamhetsform: Förskola

Skolans län: Norrbotten
Skolans kommun: Piteå kommun
Skolans kommunkod: BD 2581
Skolans gatuadress: Ljungvägen 5
Skolans postnummer: 944 72
Skolans postort: Piteå

Skolans telefonnummer:
Skolans e-post:
Skolans hemsida:

Kontaktperson

Namn: Ann-Sofie Gustavsson
Telefon: 0911-69 73 83, 070-216 30 68
E-post: ann-sofie.gustavsson@pitea.se

Namn: Ulla Lidström
Telefon:0911-697340
E-post: ulla.lidstrom@pitea.se

Rektor

Namn: Ann-Sofie Gustavsson
Telefon: 0911-69 73 83, 070-216 30 68
E-post: ann-sofie.gustavsson@pitea.se

1. Delaktighet

Beskriv hur ni under den tid som ni har haft utmärkelsen har organiserat verksamheten så att all personal ges möjlighet att aktivt delta i arbetet med hållbar utveckling.

Så här har vi arbetat med delaktighet:

Inom arbetslaget har vi kontinuerliga dialoger om våra miljöer, både utomhus och inomhus så att det ska främja lusten och nyfikenheten att lära och lägga grunden för en hållbar livsstil.

Vi jobbar med ett helhetsgrepp runt frågor som rör hållbar utveckling. Det handlar om att integrera frågeställningar i undervisningen, att göra barnen delaktiga i lärprocessen och att förbereda dem för framtiden.

Vi har en lokal utvecklingsgrupp, med pedagoger från alla förskolor i området. Vi träffas vid 3–4 tillfällen varje termin och diskuterar pedagogiska frågor och hur vi ska utveckla verksamheten mot målen. Det finns en långsiktigt planerad kompetensutveckling för all personal med uppgifter till arbetslagen att utföra i barngrupper och redovisa. Vilket skett kontinuerligt.

Vi stämmer av regelbundet via dialogforum där fackliga representanter deltar, samt vid arbetsplatsträffar och husmöten. Frågor om lärande för hållbar utveckling kan också lyftas i vår gemensamma kommunikationskanal i Teams.

Vi har delgett varandra på APT hur vi arbetar med våra lärmiljöer, gett varandra goda tips och idéer.

Vi har ett dokument för det systematiska kvalitetsarbetet med kontinuerlig uppföljning, reflektion och analys.

Vi har fortsatt arbeta för en giftfri och hållbar förskola vilket innebär att vi sorterat bort plast som luktar eller är klibbigt, tyg och elektronik m.m. Vid nyinköp gör vi medvetna val kring material att det ska vara hållbart och giftfritt.

Förskolan är inrymd i samma hus som Jävre skola (f-klass – åk 6) vilket innebär att vi samöppnar och samstänger, samt har gemensam verksamhet under loven. Det innebär en naturlig övergång från förskola till skola. Vi har även gemensamma skrapplockardagar.

Det finns en större medvetenhet hos all personal vad gäller hållbarhet överhuvudtaget.

Vad har fungerat bra?

Fortsatt kompetensutveckling kontinuerligt i grupper för all personal som varierat under tid. Kollegiala lärandet har gett utbyte i tankar och praktik samt verksamheten i barngrupperna.

Det systematiska kvalitetsarbetet har blivit mer levande och ett verktyg som tydliggör utvecklingen i vår verksamhet. Vi har en ny gemensam plattform för kommunikation, information, protokoll, blanketter, som alla kan ta del av och hålla sig uppdaterad, samt själva bidra med innehåll.

Hur kommer ni att arbeta vidare med att utveckla ert arbete gällande delaktighet?

Vi har satt en bra struktur för kollegialt lärande som vi kommer att fortsätta med. Vi kommer att fortsätta utveckla vår nya digitala plattform för området där vi bland annat delger varandra tips i ämnet.

2. På vilket sätt görs barnen och eleverna delaktiga i arbetet med hållbar utveckling.

Så här arbetar vi med barnens och elevernas delaktighet i arbetet med hållbar utveckling?

Att arbeta med lärande för hållbar utveckling tillsammans med barnen är en del av vår dagliga verksamhet.

Vi har ett varierat arbetssätt och ett demokratiskt förhållningssätt där barnen ges utrymme att agera och uttrycka egna tankar. Barnen är med och fattar demokratiska beslut. Vikten av barns delaktighet och inflytande är väl förankrad hos pedagogerna. Barns inflytande och delaktighet är också synligt i vårt systematiska kvalitetsarbete.

Tillsammans med barnen har vi arbetat med värdegrundsfrågor, vilket gör att vi har goda möjligheter att skapa en miljö som präglas av generositet och ansvarstagande.

Barnen är fortsatt delaktiga och har inflytande i till exempel hur miljöerna utformas och vilka material som används, genom att pedagogerna är närvarande och lyhörda för barnens perspektiv.

På ett konkret sätt har vi fortsatt att arbeta med matavfall, skräpplockning, minska papperskonsumtionen och återbruk, där barnen har en aktiv del. Det finns kärll för återvinning av material på enheten som barnen sedan tar till en återvinningsstation och sorterar.

Vi har kontinuerligt hälsofrämjande lekar som stimulerar till rörelse, men även aktiviteter som främjar till vila och återhämtning för att lära barnen vikten av att ha balans mellan aktivitet och vila för ett hållbart liv.

Det finns möjlighet att arbeta med lärande för hållbar utveckling genom att förbinda olika ämnen och vi jobbar aktivt för att hitta möten mellan till exempel natur och kultur för att barnen ska få lägga grunden till att bygga en hållbar relation till sin miljö.

Vi har utformat en utomhusateljé där barnen målar med giftfrifärg. Vi har också ett område på gården för att odla olika växter där barnen är delaktiga i hela processen. Vi har närhet till skog och mark. Där det under vintertid finns skidspår och möjlighet att åka skridskor. Under vår, sommar och höst fina vandringsleder att utforska. Bokbussen besöker oss en gång i månaden, där vi också får förmånen att låna bokpåsar till vårdnadshavarna.

Vi har en fin natur runt förskolan som vi nyttjar frekvent. Barnen får möta ängar, närhet till skog och vatten.

Vad har fungerat bra?

Barnen har en större medvetenhet om hållbara val. Barnens ansvar för förskolans material har ökat och de är medvetna om hur olika material ska sorteras.

Det kollegiala lärandet har fungerat bra och har kommit barnen till godo, då effekten är att pedagogerna har ökat en medvetenhet om hur barn kan vara delaktiga.

För att barnen ska kunna göra sin röst hörd i flera olika sammanhang och ges möjlighet till inflytande och delaktighet delar vi ofta in barnen i mindre grupper.

Inom SKUAN (Språk och kunskapsutvecklande arbetssätt) har vi arbetat aktivt med lärmiljöerna och vem man kan få vara och vem man kan bli på våra förskolor, vilket skapat ytterligare förståelse för vikten av att lärmiljöerna är hållbara, tydliga och genomtänkta. Barnen ges utrymme att påverka lärmiljöerna, sett ur bland annat ett yttrandefrihets- och demokratiskt perspektiv med djup respekt för barnens tankar och idéer. Vi upplever att barnen känner sig delaktiga och deras tankar och idéer tas tillvara.

En större medvetenhet om vår närmiljö finns hos barnen, då vi medvetet utforskat den under en längre tid. Senaste året har vi arbetat med temat Piteå 400 år, vilket gjort att vi har utforskat andra miljöer som inte är i direkt anslutning till förskolorna.

Alla förskolor har nära till naturen vilket gör att barnen får många naturupplevelser där en medvetenhet att värna vår natur skapas.

Vad kan utvecklas?

Arbetet med barns inflytande och delaktighet i förskolan är det en pågående process som vi vill fortsätta utveckla. Vi arbetar för att hitta nya sätt att involvera barnen socialt, ekologiskt och ekonomiskt.

3. Ny personal

Beskriv hur ni under den tid som ni har haft utmärkelsen har arbetat med ny personal.

(Skriv i de gula fälten. De expanderar allteftersom ni skriver i dem.)

Så här har vi arbetat med ny personal:

Vi har utarbetat en folder med information och en handlingsplan som beskriver hur introduktionen av ny personal ska ske. Alla anställda i förskoleområdet ska få ett bra välkomnande och stöd i att komma in i arbetet.

Vad har fungerat bra?

Tydighet med vem som ansvarar för vad gällande introduktionen.

Hur kommer ni att fortsätta arbeta med att utveckla rutiner för ny personal?

Ny personal mottas av rektor, samt av det arbetslag som får en ny kollega. Tid avsätts för att genomföra introduktionen.

Vår folder med information och vår handlingsplan ska vara uppdaterad. Se till att dessa dokument blir levande i vårt område och alla blir väl mottagna.

4. Kompetensutveckling

Beskriv hur ni under den tid som ni har haft utmärkelsen har arbetat med kompetensutveckling.

(Skriv i de gula fälten. De expanderar allteftersom ni skriver i dem.)

Så här har vi arbetat med kompetensutveckling:

Kollegiala lärarträffar i samverkan med pedagoger från Bergsvikens förskola som letts av Helena Öman, specialpedagog, Karolina Viklund, ledningsstöd, samt Ulla-Karin Lundgren, biträdande rektor.

Vi har haft föreläsningar om lågaffektivt bemötande utifrån boken *Beteendeproblem i förskolan - om lågaffektivt bemötande*. Förskolans nya läroplan har vi arbetat aktivt med. Vi har tagit del av podcasts, filmer och litteratur som till exempel *Läroplanen på bakfickan*, *Barnkonventionen*, som vi har bearbetat på olika sätt. Vi har även haft fokus på hur man kan arbeta mångkulturellt med både yngre och äldre barn.

Vi har arbetat med att vidga begreppet mångfald med syftet att utveckla språk- och kunskapsutvecklade arbetssätt så det blir hållbart i förskolan och ger varje barn unika förutsättningar att växa som människa.

Att observera och utveckla leken har varit en central del under dessa år. Både i barnkonventionen i artikel 31 och i förskolans läroplan skrivs leken tydligt fram som viktigt för barnens utvecklande, lärande och välbefinnande. Vi har läst boken *Den livsviktiga leken* och Skolforsknings Institutets *Att genom lek stödja och stimulera barns sociala förmågor*, samt filmer som till exempel: *Vi tar bort onödiga hinder*, som publicerats via Pedagog Göteborg, *Värna lekstyrkan*, en föreläsning av Margareta Öhman, *Den lekande människan* som är en inspirationsfilm om lekens betydelse.

Via Förskola 21 har vi sett olika program som har beröringspunkter till vårt arbete med skola för hållbar utveckling.

Vi har lyft undervisningsbegreppet och arbetat med att utveckla våra lärmiljöer. Böcker som vi bland annat har läst är *Utbildning och undervisning i förskolan – omsorgsfullt och lekfullt stöd för lärande och utveckling*, *Undervisning i förskolan*, *Rum för lärande*. Vi har sett ett TED Talk av Carol S Dweck som handlar om mindset och vem man kan utvecklas till att bli.

Vad har fungerat bra?

Hela kompetensutvecklingsprocessen har varit framgångsrikt.

Vid våra kollegiala lärarträffar i samverkan med Bergsvikens förskolor har alla pedagoger kunnat delta, vilket vi tror är en framgångsfaktor och kommer barnen till godo. Teori och praktik har gått hand i hand på de kollegiala lärarträffarna. Vi har reflekterat och delgett varandra våra tankar och delat goda exempel, vilket också bidrar till att öka vår kompetens.

Arbetsplatsbyten inom rektorsområdet har påbörjats, men under rådande pandemi har det pausats.

Hur kommer ni att fortsätta arbeta och utveckla ert arbete med kompetensutveckling?

Då vårt kompetensutvecklingsarbete har varit framgångsrikt kommer vi att fortsätta på den inslagna vägen, i mindre och större grupper, inom området och med andra förskoleområden för att utveckla vår verksamhet.

Kompetensutvecklingen kommer också att innebära en breddad kompetens inom digitalisering, så att det blir en naturlig del av vår verksamhet.

Utifrån att barnen idag har längre vistelsetider i förskolan, ser vi att vi behöver lära oss mer om balansen mellan rörelse och återhämtning för att främja en hållbar livsstil. Rörelse främjar bara inte den fysiska hälsan, utan ger också psykiskt välbefinnande, starkare självkänsla, positiv effekt på inläring och mindre stress. Vikten av rörelse och återhämtning är delar som tillsammans ger en bra balans för en hållbar livsstil.

Det stora fokuset kommer framledes att vara leksvaga barn och narrativt berättande.

5. Samverkan med omvärlden

Beskriv hur ni under den tid som ni har haft utmärkelsen har informerat och delat med er av era erfarenheter av arbetet för en hållbar utveckling och hur samarbetet med omvärlden har fungerat.

(Skriv i de gula fälten. De expanderar allteftersom ni skriver i dem.)

Så här har vi arbetat med samverkan med omvärlden:

Vi har vid kollegiala lärtillfällen informerat och samtal om vårt arbete med hållbar utveckling, mångfald och leken för pedagoger från andra rektorsområden.

I och med att vi fått en digital plattform har det också öppnat upp för möjligheter för samverkan på olika sätt, t ex via videomöten.

Vi går till bokbussen/bibliotek för att låna böcker som barn och pedagoger kan söka inspiration i arbetet med hållbar utveckling och bibliotekarierna ger gärna ger råd och tips om bra böcker att låna. Ett projekt tillsammans med biblioteket har inletts, som syftar till att öka högläsningen i tidig ålder i samarbete med vårdnadshavarna.

Vi har haft ett samarbete med danspedagoger som kommit ut till oss och dansat med barn och pedagoger.

På förskolan har vi fortsatt att sortera skräp tillsammans med barnen. När vi går på promenader i närmiljön plockar vi det skräp som vi hittar på marken och sorterar det tillsammans med barnen. När förskolans kärl är fulla går vi till återvinningsstationen där barnen får sortera och kasta skräpet.

I skogen kan vi se årstidernas alla växlingar. Vi upptäcker, reflekterar och lär oss att värna om vår natur. Vi vill att skogen ska bli en naturlig lekplats och har valt att gå till samma område varje gång för att lättare kunna följa naturens växlingar och synliggöra barnens lärande.

Vi har ett nära samarbete med föräldrarna på förskolorna där vi strävar efter en samsyn kring barnens bästa och vi är lyhörda för tankar och idéer. Föräldrar tar med sig material som vi kan återbruka på förskolan.

Vi går på teater och musikevenemang när det erbjuds.

Elever från gymnasiet och grundskolor gör sin praktik/prao på våra förskolor, samt studenter från förskolläraryrket.

Inom ramen för Piteå 400 år, ett övergripande tema i kommunen har vi samverkat med exempelvis Hortlax kyrka, bibliotek, Piteå museum, besökt sevärda platser runt om i kommunen med våra elcyklar.

Vad har fungerat bra?

Alla samarbeten har varit utvecklande och fungerat bra.

Hur kommer ni att fortsätta arbeta och utveckla ert arbete med samverkan med omvärlden?

Vi fortsätter våra samarbeten med våra samarbetspartners samt är öppna för andra kontakter.

Elcyklarna underlättar för kontakter i ett större närområde.

Vi planerar för en höstmarknad hösten 2021 där barnens familjer bjuds in, samt även bjuda in pressen för ett reportage.

Tack vare nya digitala förutsättningar kan vi på ett smidigt sätt kommunicera och samverka med olika aktörer.

5. Måluppfyllelsen

Beskriv hur ni under de senaste tre åren, som ni har haft utmärkelsen, har arbetat med måluppfyllelse kopplat till aktuella styrdokument.

Redogör för de mål ni har arbetat med och om ni ska fortsätta arbeta med dem och/eller arbeta med ytterligare mål. Ni avgör själva hur många mål ni ska arbeta vidare med.

Vi skriver in två mål vi ska arbeta med framledes:

Vårt första mål:

Leksvaga barn

Så här har vi påbörjat arbetat med målet:

Genom lekobservationer har pedagoger och specialpedagog identifierat ett flertal leksvaga barn, som har svårt för att fungera i vardagen exempelvis vad gäller att ta initiativ till samspel med andra barn. De har själva svårt att driva en lek framåt, kan lätt hamna i både verbala och fysiska konflikter och har svårt för att delta i rollspelslekar. De leksvaga barnen blir sällan kvar längre stunder i planerade och spontana aktiviteter.

Barnen har ett behov av omfattande adekvat stöd och erfarenheter av positivt samspel med andra barn samt pedagoger som kan vägleda, inspirera och motivera dem.

Sett ur ett långsiktigt perspektiv är det av högsta vikt att de leksvaga barnen får en högre social status i gruppen, att de kan vara delaktiga i lekar, både spontana och planerade och andra aktiviteter som pågår på förskolan. Det handlar om ett livslångt lärande som har stor betydelse för hur dessa barn som ungdomar och vuxna kan fungera i skolan, på arbetsplatser och delta i olika sociala sammanhang.

Vad har varit bra?

Att vi på ett tidigt stadium har uppmärksammat denna problematik och går in aktivt för att arbeta med det.

Vad kan vi utveckla och hur ska vi göra det?

Vi vill skapa likvärdiga förutsättningar och en mångfald av möten för att stärka leksvaga barn till ett naturligt samspel i lek- och lärandesituationer och andra sociala sammanhang.

Vi behöver få en ökad kunskap och användbara metoder för att kunna lotsa de leksvaga barnen i utbildningen. Vi vill öka de leksvaga barnens delaktighet i samspel med andra. Pedagogerna behöver vägledning, stöttning, metoder och inspiration hur de kan utveckla och skapa en mångfald i möten mellan barn-barn, barn-vuxen, barn-miljön, vilket kommer att gynna hela barngruppen.

På SKUAN kommer tid att avsättas för att ytterligare fördjupa vår kompetens inom området. Det kommer också att finnas med som en röd tråd i vårt systematiska kvalitetsarbete. Via dokumentation med främst rörlig bild kommer vi att följa upp delaktighet och samspel. Verksamhetsbesök, reflekterande samtal och observationer kommer att ske kontinuerligt för att följa utvecklingsprocesserna.

Vårt andra mål:

Narrativ berättande

Så här har vi arbetat med målet:

I förskolan finns ett sammanhang som bidrar till att göra världen begriplig för barnen som gynnar deras upptäckande och utveckling. För att kunna förstå den stora världen behöver man känna trygghet och hemhörighet i den lilla. Ett narrativt förhållningssätt är viktigt för lärande. Det narrativa berättandet hjälper att lära känna oss själva, varandra och om världen, även att kunna kommunicera med varandra. Den narrativa strukturen, bidrar till att vägleda och organisera vårt sätt att tänka. Som en del av ett hållbart lärande har vi valt att under kommande år fokusera på narrativt berättande. Berättande bygger broar och river barriärer mellan olika generationer, kulturer och språk, samt skapar en kompetens för ett livslångt lärande för att kunna fungera i olika sociala sammanhang.

Vad har varit bra?

Vi har goda förutsättningar för att fördjupa oss i narrativt berättande och kunna arbeta aktivt med det.

Vad kan vi utveckla, och hur ska vi göra det?

Vi vill skapa likvärdiga förutsättningar för att arbeta med narrativt berättande, där alla pedagoger kan delta, vilket vi sett är en framgångsfaktor och kommer barnen till godo. Vi behöver få en ökad kunskap om narrativt berättande och användbara metoder för att aktivt kunna arbeta med det tillsammans med barnen.

På SKUAN kommer tid att avsättas för att fördjupa vår kompetens inom området. Uppgifter till pedagogerna runt narrativt berättande kommer att formuleras och sedan utföras ute i verksamheterna, samt följas upp vid kommande SKUA-tillfällen. Vi kommer att lyfta goda exempel på narrativt berättande och delge varandra inom rektorsområdet, men även till andra rektorsområden, samt att vårt arbete till viss del kommer att lyftas i europeiska sammanhang. Vi kommer att vara delaktiga i att ta fram en metodhandbok för hur man kan arbeta med narrativt berättande i förskolan.

Vårt tredje mål:

Så här har vi arbetat med målet:
Vad har varit bra?
Vad kan vi utveckla, och hur ska vi göra det?

Vårt fjärde mål:

Så här har vi arbetat med målet:
Vad har varit bra?
Vad kan vi utveckla, och hur ska vi göra det?

Vårt femte mål:

Så här har vi arbetat med målet:
Vad har varit bra?
Vad kan vi utveckla, och hur ska vi göra det?

Bifoga gärna dokument som stöd för er ansökan.

Ifylld ansökan med ev. bilagor skickas via e-post till skolverket@skolverket.se

Ytterligare information kan fås via e-post av eva.engdell@skolverket.se